

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Stretnutie vedenia NBS s predstaviteľmi subjektov kapitálového trhu, dôchodkového sporenia a poisťovní v Slovenskej republike

Bratislava 31. mája 2017

Obsah

1. Trendy a riziká v slovenskom finančnom sektore
2. Aktuálne zmeny v oblasti regulácie trhu s cennými papiermi, v dôchodkovom sporení, v poisťovníctve a vo finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve

1.

TRENDY A RIZIKÁ V SLOVENSKOM FINANČNOM SEKTORE

- Vývoj v poistnom sektore
- Vývoj v sektore kolektívneho investovania
- Vývoj v sektore starobného dôchodkového sporenia
- Vývoj v sektore doplnkového dôchodkového sporenia
- Test citlivosti na nárast úrokových sadzieb

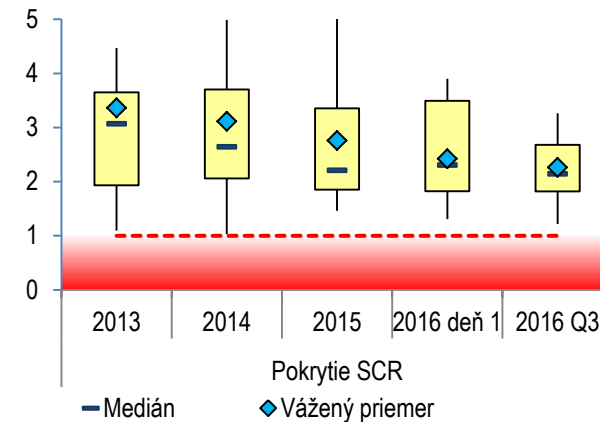
Ziskovosť

- Zisk poisťného sektora medziročne vzrástol o 56 % na hodnotu 203 mil.€, bez jednorazových vplyvov by nárast bol len 33 %
 - Vplyv jednorazového rozdelenia dividend dcérskych spoločností a zníženia rezervy kvôli úspešným súdnym sporom
- Výrazná medziročná zmena vývoja zisku (v porovnaní s poklesom o 20 % v predchádzajúcom roku)
- ROA medziročne stúplo z 2 % na 3 %
- ROE medziročne stúplo z 10 % na 16 %

Solventnosť

- Solventnosť ostáva na dostatočnej úrovni
 - Pokrytie SCR na priemernej úrovni 2,3 (rozpätie poisťovní od 1,6 do 3,3)
 - Pokrytie MCR v priemere 5,7 (rozpätie poisťovní od 1,5 do 8,8)
 - Mierny pokles pokrytia SCR u poisťovní s najvyšším pokrytím

Vývoj pokrytia SCR v poisťnom sektore

Zdroj: NBS.

Životné poistenie

- Predpísané poistné v životnom poistení pokleslo
 - Nové členenie odvetví v Solventnosti 2 skresľuje porovnanie s rokom 2015
 - Poistné v IŽP (bez investičných zmlúv) poistení pokleslo o 11 %
 - V Solvency II výkazoch nie sú dostupné údaje o poistnom v investičných zmluvách, ktoré doteraz tvorili približne 30 % Unit-linked a Index-linked odvetvia
 - Náklady na poistné plnenia vzrástli, čím vyrovnali pokles z predchádzajúceho roka
 - Poistné v životnom poistení (okrem IŽP) pokleslo o 2 %
 - V zmysle Solvency II sa životné poistenie delí na (podľa podielu na predpísanom poistnom):
 - Životné poistenie s podielom na zisku (52 %)
 - IŽP (21 %)
 - Ostatné životné poistenie (22 %)
 - Zdravotné poistenie (5 %)
 - Anuity vyplývajúce z neživotného poistenia (menej ako 1 %)

Neživotné poistenie a aktívne zaistenie

- V neživotnom poistení rast poistného stúpol na 6,5 % medziročne
 - Predpísané poistné v PZP sa medziročne prakticky nemenilo
 - V havarijnom poistení pomerne výrazne zrýchlilo rast na 9,4 %
 - Poistenie majetku vzrástlo o 2,6 %
 - Tieto tri odvetvia tvoria takmer zhodne 26 % až 27 % predpísaného poistného
- Podiel zaistenia zostal nad úrovňou 30 %

Účtovný a regulatórny pohľad na technické rezervy

- Rozličný objem technických rezerv v účtovnom a regulatórnom pohľade
- Účtovný pohľad na technické rezervy umožňuje lepšie porovnávať objem poistenia medzi obdobiami
 - Nárast technických rezerv v poistnom sektore ako celku o 3 % (v životnom poistení nárast o 5 %, v neživotnom pokles o 3 %)
- Regulatórny pohľad je vhodný pri výpočte solventnosti sektora
 - Technické rezervy sú v regulatórnom pohľade až o 8 % nižšie ako pri účtovnom, v neživotnom poistení dokonca až o 13 %

Záporné technické rezervy

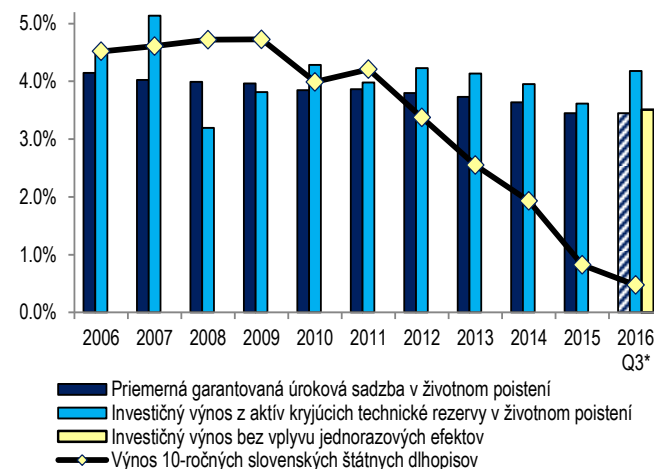
- Odvetvie zdravotného poistenia vykazuje záporné technické rezervy
 - Objem technických rezerv až -86 mil. €
 - To znamená, že očakávané budúce poistné (čiže okrem toho, ktoré už bolo zaplatené) je vyššie než očakávané budúce poistné plnenia a prevádzkové náklady
 - To naznačuje, že ide o vysoko ziskové odvetvie

Riziko nízkych úrokových sadziieb

- Bezrizikové sadzby naďalej klesajú
 - ECB ďalej uvoľňovala menovú politiku v prvom polroku 2016
 - Predĺžil sa horizont, počas ktorého sa očakávajú nízke sadzby
- Priemerná garantovaná sadzba aj výnosnosť postupne klesá
 - Bez jednorazových vplyvov by investičný výnos v životnom poistení len tesne postačoval na pokrytie garantovaného výnosu zo životného poistenia
 - Bez jednorazových vplyvov by došlo k poklesu investičného výnosu 3,51 %, pričom odhad garantovanej úrokovej sadzby predstavoval 3,45 %
- Poistný trh ostáva odolný voči riziku nízkych úrokových sadziieb
 - Diverzifikácia aktív medzi odvetvia
 - Dlhšia durácia aktív zabezpečuje dostatočnú výnosnosť na najbližšie roky
 - Vysoké pokrytie rezerv aktívami vďaka vysokej solventnosti

Porovnanie garantovanej sadzby v životnom poistení s výnosnosťou

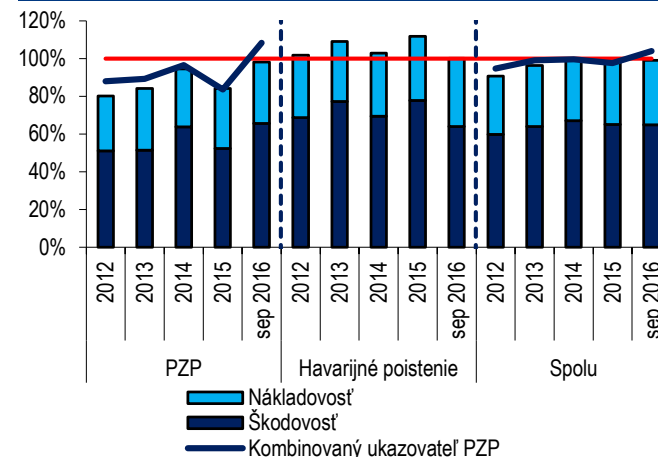
Zdroj: NBS.

Riziko nadmerného konkurenčného tlaku v poistení áut

- Kombinovaný ukazovateľ v poistení áut pokračuje v dlhodobom raste
 - Kombinovaný ukazovateľ dosiahol hodnotu 101 %, po započítaní dodatočných zákonných odvodov by stúpol až na 108 %.
 - Prijaté poistné teda nepokrývalo náklady na poistné plnenia
- Vo väčšine ostatných odvetví je jeho hodnota výrazne pod 100 %.

Vývoj škodovosti, nákladovostia kombinovaného ukazovateľa PZP v poistení áut

Zdroj: NBS.

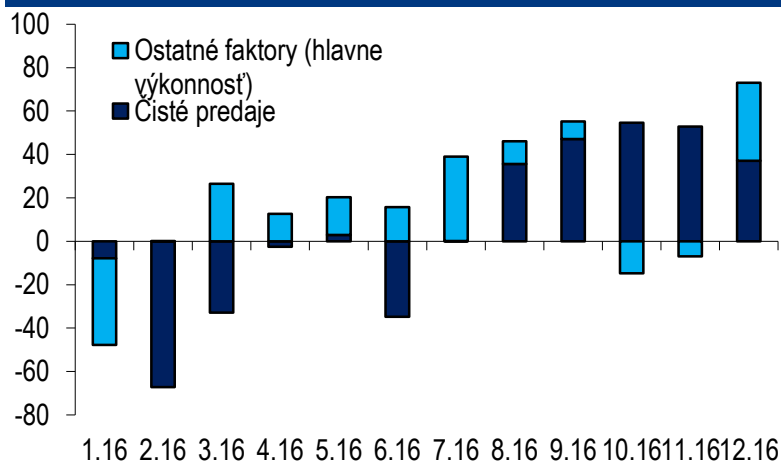
Poznámka: Kvôli zmene výkazníctva sú niektoré položky kombinovaného ukazovateľa odhadované. Detaily možno nájsť v Analýze slovenského finančného sektora za rok 2016.

V kolektívnom investovaní naďalej rástol objem spravovaných aktív, ale pomalšie ako v minulých rokoch

- Objem spravovaných aktív v sektore kolektívneho investovania na Slovensku sa v roku 2016 rozšíril o 341 mil. €, čo v prepočte k počiatočnej hodnote predstavovalo rast vo výške troch percent
- Séria nepretržitej expanzie na základe veľkosti NAV sa tak natiahla na 5 kalendárnych rokov, ale v porovnaní s rokom 2015 bol tento prírastok polovičný, a oproti rokom 2013 a 2014 takmer len tretinový
- Celková medziročná zmena objemu spravovaných aktív bola rozdelená medzi tuzemské a zahraničné podielové fondy v pomere 189 mil. € ku 152 mil. €
 - Kým pre tuzemskú časť sektora išlo v historickom meradle o jeden zo slabších rokov, tak pre zahraničné podielové fondy to bol naopak tretí najlepší výsledok od roku 2007

Rozklad mesačných zmien NAV tuzemských podielových fondov na čisté predaje a ostatné faktory (mil. EUR)

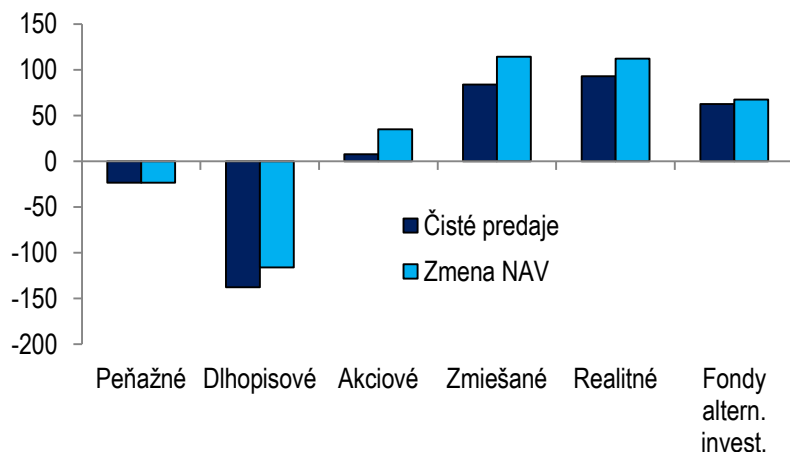
- Čisté predaje podielových listov sa medziročne dokonca prepadli na menej ako štvrtinu
- Najdôležitejším faktorom nárastu objemu aktív podielových fondov bolo v sledovanom období nominálne zhodnotenie investícií
- Redemácie od inštitúcií finančného sektora negatívne ovplyvnili vývoj NAV tuzemských podielových fondov na začiatku roka, v ďalšom období však už dominoval prílev prostriedkov od domácností

Peniaze klienti smerovali do zmiešaných a realitných podielových fondov a vyberali z dlhopisových fondov, čo kopírovalo situáciu z roku 2015

- Dvoma najpredávanejšími kategóriami tuzemských podielových fondov boli realitné a zmiešané fondy, ktorých NAV sa v dôsledku toho v oboch prípadoch zvýšila o 110 mil. €
- S určitým odstupom potom nasledovali podielové fondy alternatívnych investícií, kde sa kladné predaje podielových listov premietli do zvýšenia NAV o 67 mil. €
- Nárast objemu aktív o 35 mil. € zaznamenali ešte aj akciové fondy, avšak najmä zásluhou ich výkonnosti, keďže prílev nových prostriedkov bol v sledovanom období iba minimálny
- Medzi kategórie podielových fondov, ktoré čelili v roku 2016 poklesu dopytu, sa zaradili primárne dlhopisové fondy, keď ich NAV klesla o 116 mil. €

Čisté predaje a zmena NAV v roku 2016 podľa kategórií tuzemských podielových fondov (mil. EUR)

- V rámci zahraničných podielových fondoch vzrástla NAV najviac v akciových a dlhopisových fondoch
- Priemerné medziročné nominálne zhodnotenie za všetky tuzemské aj zahraničné podielové fondy distribuované v SR sa nachádzalo na úrovni 2,7 %
 - Kladný výnos zaznamenali aj všetky kategórie podielových fondov jednotlivo; najviac, takmer 7 %, zarobili v priemere podielníci akciových fondov
- Celkový zisk správcovských spoločností za rok 2016 bol s hodnotou 19,2 mil. € nižší oproti predošlému roku o jedno percento

Kumulácia majetku v dôchodkových fondoch bola ťahaná rastúcim objemom odvedených príspevkov

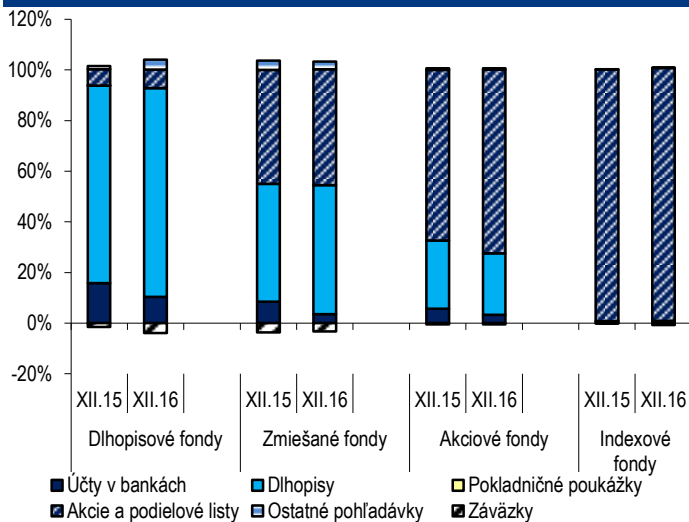
- Počet sporiteľov v systéme druhého piliera dôchodkového sporenia sa v priebehu roka 2016 zvýšil o 33 tisíc
- Celkový ročný prírastok majetku predstavoval objem 639 mil. €, čo bola jedna desatina hodnoty zo začiatku roka 2016
- Objem odvedených príspevkov za kalendárny rok 2016 bol najvyšší odkedy došlo k úprave prerozdelenia odvodov medzi prvým a druhým pilierom dôchodkového sporenia
- NAV sa ku koncu roka 2016 zvýšila na nové historické maximum na úrovni 6,94 mld. €
- Takmer dve tretiny z prírastku NAV za rok 2016 sa vzťahovali na dlhopisové garantované dôchodkové fondy
- V percentuálnom vyjadrení však najvýraznejšie rástol objem majetku v indexových dôchodkových fondoch, a to až o 60 %
 - Aj v absolútnej hodnote sa NAV indexových fondov zvýšila viac ako v akciových.
 - Z relatívne nízkej úrovne ešte dva roky dozadu sa indexové fondy v krátkom čase dostali už na polovicu objemu akciových fondov
- V zmiešaných dôchodkových fondoch NAV medziročne klesla, keďže ku koncu sledovaného obdobia zanikol ďalší z tejto skupiny fondov

Nárast podielu dlhových cenných papierov v dlhopisových dôchodkových fondoch a akciového zastúpenia v akciových dôchodkových fondoch

- Skladba majetku dlhopisových dôchodkových fondov sa v sledovanom období vyvíjala v súlade s trendom, ktorý je až na malé prerušenia možné pozorovať už od roku 2012
 - Jeho podstatou je postupné znižovanie relatívneho zastúpenia prostriedkov na účtoch v bankách a ďalšie posilňovanie dominancie dlhových cenných papierov v portfóliách týchto fondov
 - Podiel bankových vkladov klesol počas roka 2016 v priemere zo 16 % na 10 % NAV a dlhopisová zložka sa posilnila o 4 percentuálne body, čím sa k 31.12.2016 dostala na hladinu 82 % NAV
 - Uvedený posun v štruktúre majetku sa vzťahoval aj na väčšinu individuálnych fondov tohto typu
 - Jednou z motivácií tejto substitúcie mohla byť snaha o hľadanie lepších výnosov v období nízkych úrokových sadzieb

Zloženie portfólií dôchodkových fondov podľa typu

- V zmiešaných fondoch sa na úkor vkladov v bankách medziročne zvýšil podiel dlhopisov aj akciovej zložky
- V akciových dôchodkových fondoch aj v uplynulom roku pokračoval proces ich profilácie ako jednoznačne rastovo orientovanej, ale zároveň rizikovejšej alternatívy
 - Akciová zložka týchto fondov sa v priemere ďalej rozrástla o 6 percentuálnych bodov a jej podiel na celkovej NAV v tejto skupine tak tesne prekročil dve tretiny
- V roku 2016 vzrástla nominálna hodnota úrokových derivátov v dlhopisových fondoch druhého piliera dôchodkového sporenia z nuly na 338 mil. €

Pozvoľne pokračoval trend zvyšujúcej sa zostatkovej splatnosti a durácie dlhových cenných papierov v dlhopisových dôchodkových fondoch

- Priemerná zostatková splatnosť dlhových cenných papierov za sektor ako celok pokračovala v pozvoľnom raste
 - Z úrovne 5,1 roka na začiatku sledovaného obdobia sa posunula na 5,3 roka v jeho závere
 - Tento vývoj bol ovplyvnený najmä situáciou v dlhopisových dôchodkových fondoch, kde splatnosť vzrástla aj vo väčšine individuálnych fondov
 - Durácia týchto nástrojov kopírovala zmeny v zostatkovej splatnosti
- Podobne ako v predošliých rokoch sa aj počas roka 2016 oslabovala orientácia portfólií dôchodkových fondov na domáce aktíva
 - Ku dňu 31.12.2016 bol podiel aktív so slovenskou protistranou na celkovej NAV 18 %, pričom na začiatku januára to bolo ešte 22 %.
- Medziročný nárast objemu bol pozorovaný pri dlhových cenných papieroch s domicilom v rozvíjajúcich sa krajinách a daňových rajoch, aj keď aj po zvýšení tieto vystavenia nedosahujú ani 5 % NAV sektora
- Turbulentný vývoj na finančných trhoch počas viacerých epizód mal za následok, že AHDJ sa s výnimkou dlhopisových dôchodkových fondov vyvíjali tiež pomerne volatilne.
- Priemerná medziročná nominálna výkonnosť meraná k 31.12.2016 bola s 9 %-ami najvyššia v skupine indexových fondov; výnosy akciových a zmiešaných fondov dosiahli úroveň 7,5 %, resp. 5 %; dlhopisové fondy si pripísali nominálne zhodnotenie vo výške 1,8 %
- Zisk dôchodkových správcovských spoločností za sektor ako celok medziročne stúpil o tretinu a dosiahol 14,4 mil. €.

Rekordné prírastky počtu účastníkov aj čistej hodnoty aktív v doplnkových dôchodkových fondoch

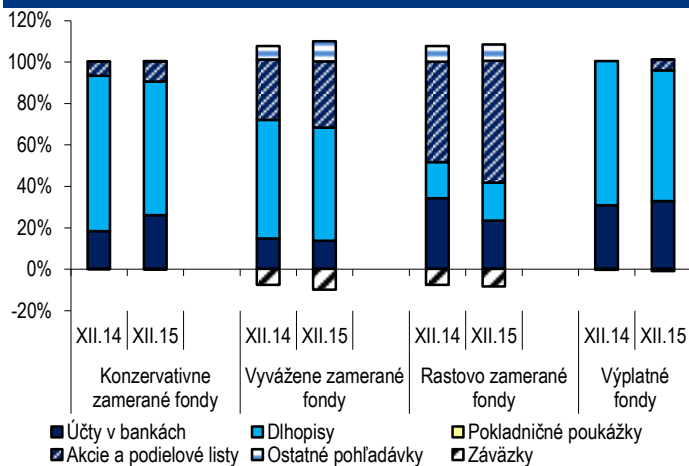
- V roku 2016 zaznamenalo doplnkové dôchodkové sporenie zvýšenie počtu účastníkov (s nenulovou zmluvou) o viac ako 24 tisíc, čo bolo najviac za posledných minimálne deväť rokov
 - Potvrdil sa tým trend rastúceho záujmu o sporenie na dôchodok prostredníctvom tohto systému, ktorý sa začal odvíjať od konca roka 2013
- Aj po stránke rastu čistej hodnoty aktív bol rok 2016 rekordný
 - Celková NAV v treťom pilieri dôchodkového sporenia sa zvýšila o 164 mil. €, čím sa koncoročný stav objemu spravovaných aktív dostal na úroveň 1,71 mld. €
 - Pod historické maximum sa podpísal súbeh na jednej strane rastúcej čistej bilancie medzi odvedenými príspevkami a vyplatenými dávkami, a na strane druhej kladného zhodnotenia aktív v doplnkových dôchodkových fondoch
- Po útlme v predošlom roku nastala výraznejšia akcelerácia tempa kumulácie prostriedkov vo vyvážených doplnkových príspevkových fondoch na úroveň 7 %
- Objem aktív doplnkových dôchodkových fondov iného zamerania, najmä rastových a konzervatívnych, pokračoval vo vysokej dynamike z minulosti a v sledovanom období sa zväčšil o štvrtinu

V doplnkových dôchodkových fondoch akciového a vyváženého zamerania vzrástol podiel akciových investícií

- Najväčšie zmeny v štruktúre aktív nastali počas roka 2016 v doplnkových dôchodkových fondoch s rastovým zameraním
 - Podiel akciových investícií na ich celkovej NAV vzrástol z 39 % až na úroveň 46 %
 - Prevažná časť z toho pripadala na podielové listy a ETF akciového zamerania
 - DDS nakupovali akciové nástroje najmä počas prvého polroka 2016, naopak v posledných mesiacoch sa situácia otočila a realizované boli aj čiastočné odpredaje
 - Medziročne došlo aj k posilneniu dlhopisovej zložky portfólia v týchto fondoch
 - Poklesla váha prostriedkov umiestnených na vkladoch v bankách, a to z 34 % NAV na 23 % NAV

Zloženie portfólií dôchodkových fondov podľa typu

- Doplnkové dôchodkové fondy s vyváženou investičnou stratégiou tiež zaznamenali medziročné zvýšenie podielu akciového vystavenia o 2 p. b.
 - Na konci roka 2016 sa tak zastúpenie tejto zložky nachádzalo na úrovni 20 %, pričom v priebehu roka dosahovalo ešte o niečo vyššie hodnoty.
- V konzervatívnych doplnkových dôchodkových fondoch sa na úkor dlhopisov zvýšila váha bankových vkladov, takže k 31.12.2016 tesne presiahla štvrtinu celkových aktív
- Podobne aj v štruktúre aktív doplnkových výpltných fondov sa mierne zvýšil podiel vkladov v bankách.

Veľké doplnkové dôchodkové fondy potiahli sektorový priemer zostatkovej splatnosti nahor

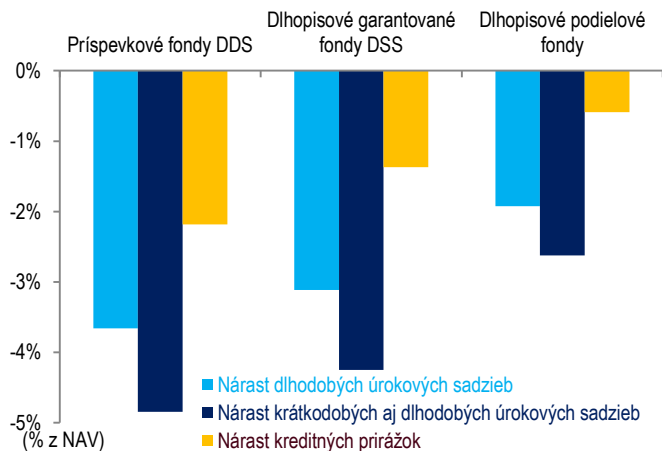
- Vývoj zostatkovej splatnosti dlhových cenných papierov bol v uplynulom roku heterogénny
 - Na jednej strane došlo k nárastu váženého priemeru toho ukazovateľa za celý sektor o $\frac{3}{4}$ roka, čím sa podporil dlhodobjší trend a historické maximum sa opäť posunulo na novú úroveň 6,4 roka
 - Priemer bol však ťahaný nahor malou skupinou individuálnych doplnkových dôchodkových fondov, pričom viacerým fondom sa zostatková splatnosť znižovala, čo sa premietlo do poklesu mediánovej hodnoty v rámci sektora
- Priemerná zmluvná splatnosť termínovaných vkladov vzrástla o tri mesiace na úroveň $\frac{3}{4}$ roka
- Doplnkové dôchodkové fondy sa v sledovanom období zbavovali slovenských štátnych dlhopisov a ich objem v sektore klesol o jednu štvrtinu
- Naopak výskyt dlhopisov emitovaných vládami Talianska a Španielska sa v portfóliách doplnkových dôchodkových fondov nezanedbateľne zvýšil
- Podiel investícií (okrem derivátových) denominovaných v cudzích menách sa medziročne v priemere mierne zvýšil a ku koncu roka tak dosahoval takmer jednu štvrtinu celkových aktív
- Priemerné nominálne zhodnotenie aktív za kalendárny rok 2016 dosiahlo v rámci celého sektora 2,6 %
 - Najvyššiu výkonnosť dosiahli rastovo zamerané fondy (4,7 %), nasledované vyváženými (2,6 %) a konzervatívnymi príspevkovými fondmi (0,8 %)
- Sumárny hospodársky výsledok doplnkových dôchodkových spoločností za rok 2016 bol s hodnotou 2,3 mil. € o 62 % nižší ako v roku 2015, a to najmä kvôli prepadu výnosov za zhodnotenie majetku
 - Ziskovosť v sektore sa znížila už tretí rok v rade

Test citlivosti na nárast úrokových sadziieb

- Hlavné motivácie pre uskutočnenie testu citlivosti
 - Možnosť opätovného nárastu úrokových sadziieb sa v porovnaní s minulosťou javí ako reálnejšia
 - V posledných rokoch sa vo všetkých sektoroch zvyšovala durácia portfólií fondov a teda ich citlivosť na zmenu úrokových sadziieb
- Testovala sa odolnosť na 3 scenáre: (1) zošikmenie úrokovej krivky o 1,5 p. b., (2) zošikmenie + paralelný nárast o 0,5 p. b., (3) nárast iba kreditných prirážok na úrovne z vrcholu krízy v eurozóne
- Najväčšiu mieru citlivosti vykazujú prirodzene fondy s dlhopisovým zameraním, hodnota majetku v nich môže v uvedených scenároch poklesnúť o 3 % až 5 %
- Výraznejší dopad by mal nárast bezrizikových úrokových sadziieb (scenáre 1 a 2), zníženie hodnoty aktív v dôsledku nárastu kreditných prirážok (scenár 3) je podstatne menšie, hoci v individuálnych fondoch môže byť tiež porovnateľne vysoké

Straty v najviac dotknutých typoch fondov pri simulácii nárastu úrokových sadziieb a kreditných prirážok

- V garantovaných dôchodkových fondoch (DSS) by mohli byť straty ešte o tretinu vyššie, ak by časť dlhopisov nebola účtovaná v umorovanej hodnote
 - V scenári 1 by sa odhadované straty v prípade, ak by žiadne dlhopisy neboli účtované v umorovanej hodnote, zvýšili v priemere o ďalších 1,3 % NAV, v scenári 2 až o 1,7 % NAV
- Využitie zákonnej možnosti oceňovať časť portfólia v garantovaných dôchodkových fondoch DSS môže zmierniť dopad rizika nárastu úrokových sadziieb
 - Využitie tejto možnosti podporuje nielen rastúce riziko zvyšovania úrokových sadziieb (najmä dlhodobých), ale aj fáza dôchodkového sporenia, ktoré je ako celok stále v sporivej fáze

2.

AKTUÁLNE ZMENY V OBLASTI REGULÁCIE TRHU S CENNÝMI PAPIERMI, V DÔCHODKOVOM SPORENÍ, V POISŤOVNÍCTVE A VO FINANČNOM SPROSTREDKOVANÍ A FINANČNOM PORADENSTVE

Všeobecná oblast'

❖ Pripravovaný návrh z iniciatívy NBS

❖ Oblasti zmien

- ❖ Príspevky dohliadaných subjektov - spravodlivejšie nastavenie ročných príspevkov
- ❖ legislatívny rámec implementujúci v slovenskom právnom poriadku budúce intervenčné právomoci NBS podľa nariadení PRIIPs a MiFIR
- ❖ úprava, resp. precizovanie príslušných ustanovení týkajúcich sa najmä konania pred NBS a výkonu jej dohl'adu, a to na základe poznatkov z praxe pri dohl'ade ako aj v kontexte s aktualizovanou súvisiacou legislatívou

❖ Predpokladaný proces

- ❖ Prebieha VPK v rámci NBS
- ❖ MF SR bolo o iniciatíve NBS informované
- ❖ Návrh bude predmetom MPK v júni / júli 2017
- ❖ Zámer je dosiahnuť účinnosť v decembri 2017

- ❖ projekt realizovaný pod záštitou Bank for International Settlements v spolupráci s 21 svetovými centrálnymi bankami,
- ❖ cieľom projektu je podporovanie stabilného, férového, likvidného, otvoreného a primerane transparentného devízového trhu,
- ❖ súbor pravidiel založený na princípoch a zásadách adresovaný účastníkom devízového trhu,
- ❖ bez formalizovaného regulačného charakteru,
- ❖ finálne zverejnenie dokumentu FXGC - 25. máj 2017,
- ❖ FXGC je tvorený 55 princípmi rozdelenými do 6 kategórií, ktorými sú:
 - I. Ethics – konanie podľa etických a profesionálnych zásad, ktoré podporujú čestný a integrovaný trh,
 - II. Governance – jasne definované prac. postupy a org. štruktúra,
 - III. Execution – dôkladný a zodpovedný prístup k dohadovaniu a uzatváraniu obchodov na devízovom trhu,
 - IV. Information Sharing – poskytovanie pravdivých informácií, dodržiavanie diskretnosti pri dôverných informáciách,
 - V. Risk Management and Compliance – aplikácia kontrolného rámca a zabezpečenie vykonávania funkcie dodržiavania,
 - VI. Confirmation and Settlement Process – efektívne a transparentné procesy zúčtovania a vysporiadania obchodov,
- ❖ Národná banka Slovenska plánuje uskutočniť v polovici júna 2017 prezentáciu na tému FXGC pre zástupcov domácich finančných asociácií.

Oblast' regulácie trhu s cennými papiermi

- ❖ **MiFID / MiFIR** = Smernica 2014/65/EÚ (**MiFID II**) a priamo účinné Nariadenie č. 600/2014 (**MiFIR**)
 - ❖ Pôvodne účinnosť oboch predpisov od 3. januára 2017
 - ❖ Smernicou 2016/1034/EÚ a Nariadením 2016/1033 sa **účinnosť posúva na 3. január 2018 (transpozícia na 3. júl 2017)**

- ❖ **Balík MiFID II/MiFIR je doplnený množstvom ďalších predpisov**
 - ❖ Delegované Nariadenie k MiFID II - DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2017/565 z 25. apríla 2016, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ, pokiaľ ide o organizačné požiadavky a podmienky výkonu činnosti investičných spoločností, ako aj o vymedzené pojmy na účely uvedenej smernice (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32017R0565>)
 - ❖ Delegované Nariadenie k MiFID II - DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2017/567 z 18. mája 2016, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 600/2014, pokiaľ ide o vymedzenia pojmov, transparentnosť, kompresiu portfólia a opatrenia dohľadu nad zasahovaním do produktov a pozíciami (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R0567>)
 - ❖ Delegovaná Smernica k MiFID II – DELEGOVANÁ SMERNICA KOMISIE (EÚ) 2017/593 zo 7. apríla 2016 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32017L0593>)
 - ❖ RTS/ITS – 3 RTS a 1 ITS zverejnené v roku 2016, 26 RTS zverejnených 31.3.2017, veľký balík RTS/ITS ešte stále v legislatívnom procese

❖ Transpozičný zákon

- ❖ Proces je v oneskorení – prvé čítanie až v júni 2017, schválenie sa predpokladá až v septembri / októbri 2017
- ❖ Oneskorenie bude mať dopad na vydávanie vykonávacích opatrení NBS (predpokladáme primárne zmenu výkazových opatrení)

❖ ESMA postupne pripravuje a zverejňuje L3 (usmernenia a Q&A)

- ❖ NBS eviduje otázky z trhu k niektorým aspektom regulácie (inducements, cost transparency, product governance a pod.)
- ❖ NBS neplánuje vydávať jednostranný výklad k týmto problémom bez toho, aby zo strany ESMA bolo naznačené aspoň základné smerovanie

- ❖ **Usmernenia ESMA/2016/1477 – Osoby, pre ktoré sa vykonáva skúmanie trhu (čl. 11 ods. 11 nariadenia MAR) bližšie vymedzujú:**
 - ❖ faktory, ktoré je potrebné zvážiť v rámci posúdenia, či informácie poskytnuté pri skúmaní trhu sú dôvernými informáciami
 - ❖ opatrenia, ktoré je potrebné prijať, ak boli poskytnuté dôverné informácie
 - ❖ záznamy, ktoré je potrebné uchovávať za účelom preukázania splnených stanovených podmienok
- ❖ **Usmernenia ESMA/2016/1478 – Odklad zverejnenia dôverných informácií (čl. 17 ods. 11 nariadenia MAR) obsahujú:**
 - ❖ príklady situácií, kedy môže emitent odložiť zverejnenie dôverných informácií, lebo inak by ich zverejnenie mohlo ohroziť alebo poškodiť jeho záujmy (napr. rokovania o fúzií, akvizícii, kúpy alebo predaja významných aktív; vývoj nového produktu alebo vynálezu)
 - ❖ príklady situácií, v ktorých odklad zverejnenia dôverných informácií bude pre verejnosť pravdepodobne zavádzajúci (napr. dôverné informácie, ktorých zverejnenie plánuje emitent odložiť sa podstatne odlišujú od predchádzajúceho verejného oznámenia emitenta v záležitosti, na ktorú sa dôverná informácia vzťahuje)
- ❖ **Usmernenia ESMA/2016/1480- Informácie týkajúce sa trhov s komoditnými derivátmi alebo súvisiacich spotových trhov na účely vymedzenia pojmu dôverných informácií o komoditných derivátoch (čl. 7 ods. 5 nariadenia MAR) obsahujú príklady informácií týkajúcich sa:**
 - ❖ priamo komoditných derivátov (napr. informácie o stave zásob a pohyboch komodít v skladoch)
 - ❖ nepriamo komoditných derivátov bez príslušného spotového trhu (napr. HDP, platobná bilancia, inflácia)
 - ❖ priamo spotovej zmluvy týkajúcej sa komodít (napr. štatistické informácie, informácie o výrobe, dovoze, vývoze)
- ❖ **NBS ako príslušný orgán vo vzťahu k nariadeniu MAR potvrdila ESMA svoj úmysel dodržiavať a riadiť sa týmito usmerneniami. NBS očakáva, že účastníci trhov vynaložia všetko úsilie na dodržiavanie týchto usmernení.**

Legislatíva SR a iniciatívy NBS

- ❖ Novela Zákona o kolektívnom investovaní – v legislatívnom procese (NR SR)
- ❖ Zmeny vyvolané požiadavkami a potrebami z aplikačnej praxe
 - ❖ právna úprava zlučovania fondov kvalifikovaných investorov do verejných špeciálnych alebo štandardných fondov
 - ❖ Emisie PL štandardných fondov – v zmysle stanoviska ESMA (zahrnutie možnosti vytvárať emisie v rôznych menách s použitím derivátových nástrojov na zabezpečenie menového rizika)
 - ❖ Ďalšie minoritné úpravy (cross-sektorové zosúladenie pri menovaní externého audítora, niektoré úpravy v povolovacích konaniach – zrušenie konania pri opätovnej voľbe tých istých členov výkonných a kontrolných orgánov spoločnosti)
- ❖ Úpravy potrebné k fungovaniu fondov s právnou subjektivitou (SICAV) v praxi (opravy chýb)

Nová legislatíva na európskej úrovni a iniciatívy ESMA

❖ Nariadenie o fondoch peňažného trhu

- ❖ finalizácia dlhodobo pripravovanej legislatívy, zverejnenie Nariadenia je v pláne do konca júna 2017
- ❖ účinnosť nariadenia nastane o 12 mesiacov po jeho zverejnení v Úradnom vestníku EÚ, pričom existujúce fondy peňažného trhu budú mať 18- mesačnú lehotu, resp. prechodné obdobie na prispôsobenie svojej činnosti.
- ❖ ESMA v súčasnosti začala s prípravou usmernení, ktoré objasnia a konkretizujú technické detaily fungovania fondov peňažného trhu podľa novej legislatívy (L2) – k L2 legislatíve plánuje ESMA verejnú konzultáciu, predpokladaný termín konzultácie je jún – august 2017

❖ Nová právna úprava fondov peňažného trhu

- ❖ zavedenie nového typu fondu peňažného trhu (MMF) – MMF s nízkou volatilitou, obmedzenie fungovania tzv. CNAV MMF (fondov s konštantnou čistou hodnotou majetku)
- ❖ obmedzenie využitia metódy amortizovaných nákladov pri oceňovaní MMF
- ❖ úprava prípustných aktív pre investovanie MMF a nastavenie limitov na rozloženie a obmedzenie rizika
- ❖ nastavenie minimálnej likvidnej rezervy pre všetky druhy MMF

Iniciatívy na úrovni ESMA

❖ Stanovisko ESMA k **emisiám podielových listov UCITS fondov**

- ❖ stanovisko sa venuje povoleným emisiám PL, vytváraniu emisií PL s použitím derivátových nástrojov a zároveň stanovuje princípy, ktoré je potrebné pri vytváraní takýchto emisií dodržiavať
- ❖ zverejnené v januári 2017

❖ **Medzinárodné a európske iniciatívy v oblasti likvidity fondov a leverage**

- ❖ v januári 2017 FSB (IOSCO) vydalo 14 odporúčaní k štrukturálnym zraniteľnostiam v rámci asset managementu
- ❖ ESRB zriadilo Expertnú skupinu pre likviditu a leverage investičných fondov (EGIF), ktorej úlohou je analýza systémových rizík spôsobených nedostatočnou likviditou a využívaním pákového efektu v investičných fondoch; výsledkom by mali byť odporúčania adresované európskym inštitúciám vrátane ESMA do konca roka 2017
- ❖ v oblasti riadenia likvidity by sa odporúčania mali týkať dostupnosti nástrojov na riadenie likvidity, fondom potenciálne vystaveným vysokému riziku likvidity, zberom a poskytovaním údajov a stresového testovania fondov
- ❖ v oblasti využívania leverage by sa odporúčania mali týkať zhodnotenia rizík súvisiacich s leverage, makroprudenciálnych leverage limitov, iných obmedzení pri správe AIF, notofikačnej procedúry do ESMA

Oblast' regulácie dôchodkového sporenia

Druhý zát'azový test zamestnaneckého dôchodkového poistenia v EÚ (naše DDS) – III. Pilier

- ❖ zúčastnené všetky krajiny EÚ – materiálny rozsah sektora (NAV viac ako 500mil.EUR)
- ❖ zrovnoprávnila sa váha oboch sektorov DB ako aj DC schém
- ❖ ciele
 - ❖ **Odolnosť sektora voči scenáru dvojitého šoku**
(dopad na výnosy, potenciálna reakcia zo strany DDS na stresový scenár)
 - ❖ **Druhotné efekty**
(posúdenie vplyvu na reálnu ekonomiku a finančné trhy)
- ❖ časový harmonogram
 - ❖ **18. máj až 13. júl – zber dát a zaslanie do NBS (proces Q and A)**
 - ❖ **13. júl až 22. august – národná validácia dát**
 - ❖ **4. až 19. septembra – vysvetľujúca komunikácie DDS a NBS**
 - ❖ **september – centrálna validácia na pôde EIPA**
 - ❖ **december - publikovanie finálne správy**
- ❖ oficiálne spustenie zo strany NBS - 1. júna plánované stretnutie zástupcov NBS a DDS - (predstavenie projektu na hlbšej (technickej) úrovni inštrukcie k vyplneniu)

Návrh opatrenia Národnej banky Slovenska o rizikách a systéme riadenia a merania rizík, výpočte celkového rizika a rizika protistrany v doplnkových dôchodkových fondoch

- ❖ opatrenie bližšie špecifikuje ďalšie riziká, ktoré sa rozlišujú na účely riadenia rizík, spôsob krytia záväzkov, podrobnosti o systéme riadenia rizík, podrobnosti o stresovom testovaní atď.
- ❖ cieľom bolo zosúladienie oblasti riadenia rizík v rámci fondového riadenia majetku (obdobne ako v SDS, KI)
- ❖ materiál prešiel legislatívnym procesom (MPK, SPK LRV pre finančné právo)
- ❖ schválenie v BR NBS – 30.5.2017
- ❖ plánovaná účinnosť od 1.7.2017 s prechodným obdobím na uplatňovanie do 31.12.2017

**Oblasť regulácie
poistovníctva,
finančného sprostredkovania a
finančného poradenstva**

- **Legislatívna činnosť v oblasti poistenia**
- **PRIIPS**
- **AML**
- **Zisťovania EIOPA**
- **Novela zákona o FS a FP**

Zverejnené usmernenia:

- Metodické usmernenie UDF NBS č. 2/2017 z 27. februára 2017 k odvodu časti poistného podľa § 68 zákona č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Odporúčanie UDF NBS z 13. marca 2017 č. 1/2017, ktorým sa preberajú prípravné usmernenia o požiadavkách na poisťovne a distribútorov poistenia týkajúcich sa dohľadu nad produktmi a ich správou
- Odporúčanie UDF NBS z 13. marca 2017 č. 2/2017 ku kapacite technických rezerv a odložených daní absorbovať straty
- Odporúčanie UDF NBS z 13. marca 2017 č. 3/2017 k uplatňovaniu pasívneho zaistenia k podmodulu upisovacieho rizika neživotného poistenia

Tieto odporúčania vychádzajú z odporúčaní EIOPA, pričom detailne usmerňujú postup poisťovní v jednotlivých oblastiach.

V legislatívnom procese:

- Povoľovacie opatrenia
- Opatrenie o predchádzajúcom súhlase

Dôvodom novelizácie platných opatrení je zákon o trestnej zodpovednosti právnických osôb

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1286/2014 z 26. novembra 2014 o dokumentoch s kľúčovými informáciami pre štrukturalizované retailové investičné produkty a investičné produkty založené na poistení (PRIIP)
 - priama použiteľnosť a účinnosť pre všetky členské krajiny od 31.12.2016
 - posun účinnosti na 1.1.2018 Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2340 zo 14. decembra 2016, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1286/2014 o PRIIP, pokiaľ ide o dátum jeho uplatňovania

- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2017/653 z 8. marca 2017, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1286/2014 PRIIP stanovením regulačných technických predpisov, pokiaľ ide o prezentáciu, obsah, preskúmanie a revíziu dokumentov s kľúčovými informáciami a podmienky splnenia požiadavky na poskytovanie takýchto dokumentov
 - uplatňuje sa od 1. januára 2018

- Spustenie procesu „Questions and Answers“ na web stránke <https://esas-joint-committee.europa.eu/>

Národné hodnotenie rizika (NHR) - spolupráca so Svetovou bankou (SB)

- hlavný koordinátor FSJ
- pracovná skupina - 8 tímov (2 všeobecné zameranie, 6 špecifické zameranie)

Oblasť poisťovníctva

- tím pre sektor poisťovníctva, tím pre sektor ostatné finančné inštitúcie (FA a FP)
- **spolupráca so sektorom** - list NBS zaslaný poisťovniam so zoznamom otázok na účely NHR (október 2015), doplňujúci list (október 2016)
- **zbierané údaje a informácie** - za obdobie piatich rokov (2011-2015)
- **časový harmonogram**
 - ↓ stretnutie celej pracovnej skupiny NHR (1.10.2015)
 - ↓ úvodný workshop so SB (14-16.11.2016)
 - ↓ správa pre SB - vyhodnotenie získaných údajov a informácií (do 31.5.2017)
 - ↓ odoslanie správy SB (august 2017)
 - ↓ záverečný workshop (november 2017)
 - ↓ finálna verzia správy z NHR a vypracovanie Stratégie a akčných plánov (koncom roka 2017)
 - ↓ **5. kolo hodnotenia Výborom expertov Rady Európy MONEYVAL**

1. SCR Review

- zúčastnilo sa 8 poisťovní
- termín pre poisťovne na zaslanie kvalitatívneho dotazníka - **15. marec 2017**
- termín pre poisťovne na zaslanie kvantitatívnych dotazníkov - **29. marec 2017**
- zaslanie dotazníka za trh pre EIOPA - **12. apríl 2017**

2. LTG (Long-Term Guarantee) review - prebieha

- termín pre kvalitatívny dotazník - **14. júl 2017**
- termín pre kvantitatívny dotazník - **31. júl 2017**

Dôvody

- transpozícia Smernice EP a Rady (EÚ) 2016/97 z 20. januára 2016 o distribúcii poistenia (IDD)
- transpozícia Smernice EP a Rady (EÚ) 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi
- na základe skúsenosti z praxe
- nedostatky pri transpozícií Smernice EP a Rady 2014/17/EÚ zo 4. februára 2014 o zmluvách o úvere pre spotrebiteľov týkajúcich sa nehnuteľností určených na bývanie

Časový harmonogram

- ↓ jún - medzirezortné pripomienkové konanie
- ↓ august - predloženie na rokovanie vlády

Oblasti úpravy

- Definície v súvislosti s distribúciou
- Zavedenie novej kategórie FA – doplnkový sprostredkovateľ poistenia
- Úprava registrových ustanovení
- § 16 úprava procesu a nastavenia oprávnenia na výkon činnosti podľa zákona o FS a FP
- § 21 odborná spôsobilosť a nové informačné povinnosti (IBIP, IPID)

Účinnosť 1.1.2018

Novela zákona č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve - ustanovenia IDD vzťahujúce sa na poisťovňu

Ďakujeme za pozornost'